Publicat a *COL·LEGI D'ARQUITECTES DE CATALUNYA* (https://www.arquitectes.cat)

© Ciudad_Jardín_Palomar_Plaza_Plate. Picasa wikimedia commons

Avui, igual que passava en èpoques passades, els arquitectes hem de fer front als desafiaments inesperats que es presenten i demanen solucions atenent acuradament les diferents disciplines implicades en l'acte creatiu de l'hàbitat o de l'habitatge.

Els darrers esdeveniments succeïts com la pandèmia el 2020 i les conseqüències com el confinament obligatori i les condicions d'habitabilitat dels habitatges, han focalitzat tota la nostra atenció i ens han obligat a fer una profunda reflexió.

Fets que ens porten a examinar novament fer arquitectura per a donar solucions a necessitats bàsiques i essencials ?oblidades? o no sempre tingudes en compte segons les ?modes? o per diferents interessos desatenent el benestar dels habitants.

Si projectem una mirada enrere i observem alguns dels diferents successos ocorreguts aproximadament des del segle XIX, com els avenços en la industrialització, la ciència i salut, en noves tecnologies i podem comprovar com en determinats períodes aquests esdeveniments van influir directament en l'evolució de l?hàbitat i en la vida dels individus i en el conjunt de la societat.

Una aportació transcendental per a la salut i habitatge com per al benestar de la humanitat van ser les teories higienistes desenvolupades principalment per investigadors de la salut (cap a finals del segle XVIII, a França) i que van arribar com a resultat de les seves investigacions l'aplicació de polítiques apropiades per a lluitar contra la insalubritat dels habitatges. Sol, aire, higiene.

Influenciats per aquestes teories, arquitectes i urbanistes van integrar el Moviment higienista, a finals del XIX i principi del XX, la Casa Lovell de Richard Neutra (1927-1929) on va aplicar les seves idees sobre l'habitatge saludable.

Fonamental aportació, també, es deu al mètode de planificació urbana iniciat el 1898 per Ebenezer Howard (1850-1928) al Regne Unit, conegut com a Moviment Ciutat Jardí.

Va ser una idea revolucionària deixant un llegat de principis i enfocaments de planificació. Els principis de planificació es van derivar d'evitar la degradació ambiental a causa de la migració de persones del camp a les ciutats durant la revolució industrial a Anglaterra del segle XIX.

Amb les premisses urbanístiques d'avui podem dir que Les ciutats jardí estaven destinades a ser comunitats sostenibles planificades i autosuficients, envoltades de verd, que contenien àrees proporcionals de residències, indústria i agricultura.

A Argentina també trobem exemples contemporanis del model anglès. Es pot destacar la Ciutat Jardí del Palomar Inaugurada el 1944 a Buenos Aires. Amb els anys van patir modificacions a causa de l'especulació de l'ús del sòl avalat per les polítiques urbanístiques.

Un exemple és l'actual Codi d'Edificació a Córdoba, Argentina, que l'any 1985 va ser modificat per promoure la densificació de la ciutat. Amb aquest objecte es van establir corredors on es va augmentar l'alçada d'edificació i no es va tenir en compte l'assolellament dels habitatges i la seva influència en la salut dels seus habitants, com també la sobresaturació de les xarxes de serveis, cosa que comporta un deteriorament de la qualitat de vida dels habitants.

Podem dir que els avenços en la prevenció de les malalties han estat vinculats amb el millorament de l'habitatge, així com ho va deduir la higienista Florence Nightingale (1820-1910) fa més d'un segle, que va demostrar que l'habitatge té un rol crític, no només en la salut de cada família, sinó també en el benestar de les comunitats i, finalment, en el context global. Ja el 2010, per al Dia mundial de la salut, es va escollir com a lema ?urbanització i salut? com a testimoni dels importants vincles entre l'entorn construït i la sanitat.

Estem en una època de transició a una millora en la qualitat de vida, en què els àmbits de la política pública i el finançament no poden tractar els problemes d'urbanisme, habitatge i salut per separat, sinó que cal atendre la relació entre les diferents àrees i donar solucions en conjunt.

Això ha d'incloure més finançament per investigar els beneficis per a la salut a través de les millores a l'hàbitat, creant habitatges i comunitats més sostenibles.

Per tant, podem reflexionar si els principis de planificació llegats per aquests moviments encara tenen vigència. Considerem que la seva aplicació és factible amb els ajustaments i els canvis necessaris en els diferents contextos per a la planificació urbanística sostenible del nostre temps, ja que les seves polítiques i estratègies de planificació apuntaven a la qualitat de vida, la prosperitat de les persones, l'accés a habitatges saludables, serveis i llocs de treball sostenibles, i participació a la comunitat, tan indispensables i de tanta actualitat.

Bibiana Sciortino, arquitecta. Corresponsal COAC a Córdoba, Argentina. Abril 2022

[1]

Tornar [2]

Copyright@ Col·legi d'Arquitectes de Catalunya : https://www.arquitectes.cat/ca/mon/revista-de-corresponsals-habitat-saludable-argentina

Links:
[1] https://www.arquitectes.cat/ca/printpdf/printpdf/27473
[2] https://www.arquitectes.cat/ca/javascript%3Ahistory.back%281%29